

HV
March 6
IX-6027/a

HUNGARY

RESISTANCE

/2910/

DESCRIPTION OF THE COUNTRY

/3802/✓

THE STORY OF MISKOLC.

SOURCE VIENNA: 27-year-old university student from MISKOLC who took a leading part in the events of the revolution. He seems to be reliable, intelligent and well-informed.

DATE OF OBSERVATION: Until end of January 1957.

ENGLISH SUMMARY: Source tells of events of the revolution in MISKOLC in their chronological order from October 22 until the end of January. The fighting and shooting came to an end in MISKOLC in mid-December, but the resistance of the students and workers continues. Meetings, although forbidden, are still held and the students and workers continue openly to make their revolutionary demands. During the revolution the Comitatus Council dissolved into the Workers' Council, but after the suppression of the revolution it was again re-established. This transition was carried out very smoothly, more so than elsewhere in the country, and because of this not so many of the leaders of the revolution fled.

EVALUATION COMMENT: This is a very valuable contribution to the history of the October-November revolution. MISKOLC is the second town of the country, an important industrial and communication center, therefore this chronological description of the revolutionary events in this town deserves particular attention.

A noteworthy event since the escape of subsource has been the dismissal of the chairman of the Borsod County council, who was replaced by Janos KUKUCSKA, the former secretary of the Pest County CP committee. A reshuffle of the members of the county council may now be likely.

For more material on the MISKOLC events please see VIENNA Items Nos: 11535/56 and 383/57.

A MISKOLC-I FORRADALMI ESEMÉNYEK IDŐRENDI SORRENDJÉN.
The Events of the Revolution in MISKOLC in Chronological Order.

October 22.

A forradalmi események MISKOLC-on október 22-én délben az egyetem nagytermében rendezett gyűléssel kezdődtek, amit a Nehézipari Egyetem hallgatói szerveztek és amin a párt és a tömegszervezetek /Diaz, Hazafias Népfront, Írószövetség, Honvédség/ is képviseltették magukat. A gyűlés hajnali fél négy óráig tartott sokszor szenvedélyes viták közepette. A gyűlésen az ifjuság és munkásság ismert követeléseit 15 pontban foglalták össze azaz, hogy ezt majd kinyomtatják és a kormányhoz eljuttatják.

October 23.

Október 23-án, a GERŐ beszéd elhangzása után a gyűlést újból összehívták és arra a megyei pártbizottságot is megidéztek. E gyűlésen a GERŐ beszédét és az azzal kapcsolatban előállott helyzetet vitatták meg. A vita során a pártbizottságot erősen sarokba szorították olyannyira, hogy az kénytelen volt az előző napon hozott határozatokat akceptálni és a GERŐ beszédet elutasítani.

October 24.

Október 24-én, mikor a BUDAPEST-i események híre eljutott MISKOLC-ra, az akkorra már megalakult diákszemélyzet /az előbb említett gyűléseken választották meg az elnökséget és azután a vezetőséget/ az országba minden felé futárokat küldött szét tájékoztató céljából és a parlament kezdeményezésére az egész megye képviselőiben öttagú küldöttség ment FÖLDVÁRI Rudolf vezetésével a kormányhoz a 15 pontba foglalt követelések eljuttatása céljából.

Október 24-én még a DEMÁVAG gépgyárban is volt egy üzemi nagygyűlés, ahol a többi üzem munkásságának kiküldöttjei is résztvettek és követeléseiket 25 pontban foglalták össze. Ezek lényegében megegyeztek az előző diákszemélyzet által felállított 15 pontban foglalt követelésekkel.

Ugyanezen napon a MISKOLC-i studio is felajánlotta szolgálatait a Borsod-megyei diákszemélyzetnek és munkásságának.

Október 24-én délben a diákpárlament néhány tagja az ÁVH-val is tárgyalt, amelynek során ígéretet kaptak, hogy az ÁVH nem avatkozik be az eseményekbe. Ezt az ígéretet az ÁVH azonban még aznap megszegte, mert a tíz órai műszakból hazajövő munkások által rendezett tüntetést szuronyok használata mellett széteszlatta. Lövés ez alkalommal nem hangzott el, de szurt sebesülések történtek és 31 embert letartóztattak, főleg diákokat, akik kizárólag a középiskolások köréből rekrutálódtak.

October 25.

Október 25-én délelőtt tíz órakor a DIMÁVAG és a Lenin Kohászati Művek kezdeményeztek egy tüntetést, amihez az összes helybeli üzem, képviselői útján még a honvédség is csatlakozott. A tüntető tömeg kivonult az egyetemre és ott is nagygyűlést tartott. Körülbelül 200.000 ember volt jelen. A gyűlés folyamán beérkeztek a megyei üzemek küldöttei is. A gyűlésen meglakult az Összborsodi Sztrájkbizottság, amely a további intézkedésig általános sztrájkot hirdet meg. A sztrájkbizottság délutáni ülésén munkástanácsá nyilvánította magát.

Október 25-én volt az első összejövetel a megyében az orosz katonaság és a felkelők között. Ez MEZŐKÖVESDÉN történt, ahol a Klementina pusztai repülőtéri építkezésen dolgozó munkaszolgálatos katonaság fegyvereit átadta a község lakosságának. Mikor az oroszok, akik az utakat még előzőleg ellenőrzésük alá vonták, ezt megtudták, bementek MEZŐKÖVESDRE és ott tüzharc keletkezett, aminek eredményeképpen az oroszok kénytelenek voltak két páncélos és hatvan ember veszteséggel visszavonulni.

October 26.

Október 26-án a munkástanács a megyei tanács kérésére az utóbbtól a közigazgatási ügyek intézését részben átvette és belköltözött a megyei tanács helyiségeibe.

Ugyaneznap reggel kilenc órakor egy tüntető tömeg az ÁVH főosztálya elé vonult és követelte a 24-én elfogott diákok szabadonbocsátását. A követelések hatása alatt az ÁVH 27 diákot nyomban ki is engedett, a tömeg azonban a visszatartott négy másik diák kiadását is követelte. Az ÁVH erre tüzet nyitott a tömegre és az épület mellett lévő gyárépületre. A tüzelésnek 16 halott és 43 sebesült áldozata lett. Ezzel egyidőben futott be a főosztály épülete közelében lévő pályaudvarra a borsodi bányászok két különvonata, akik épen

a lövöldözés idején szálltak ki a vonatból. A vérengzés hatása alatt ezek nyomban az ÁVH épületének megrohamsására indultak, az ÁVH földszintjén és első emeleten lévő rendőrségtől elvett fegyverekkel, akiket osáksányok segítségével tettek ártalmatlanná. /Az ÁVH ugyanis az épületnek csak a harmadik és negyedik emeletén volt elhelyezve, míg a földszint és az első emelet a rendőrség elhelyezésére szolgált./

Az így szerzett fegyverekkel megindult az ÁVH ostroma. Az épület teljes birtokbavétele és az ÁVH-sok ártalmatlanná tétele körülbelül tizenkét órát vett igénybe. Az ostrom a munkásság részéről egy áldozatot sem követelt, az ÁVH-sok közül azonban többet felkoncoltak. Összesen kilencet végeztek ki nyilvánosan és holttestüket az orosz emlékműre felakasztották. E kilenc ÁVH-son kívül további három öngyilkosságot követett el. /Mindhárom egy-egy cukrázdában keresett menedéket és ott lőtte magát agyon./ Az épületben elfogott többi ÁVH-st a bíróság börtönében helyezték el azzal a céllal, hogy majd bíróság előtt feleljenek tetteikért.

Másnap a tömeg követelte, hogy a bíróságon fogvatartott ÁVH-sok közül hármat adjanak ki. A kikért három személy közül egyet, miután a megyei tanács épületének erkélyéről kidobták, a tömeg nyomban meglincselte. /Ez volt ANTAL rendőrtörzsrőmester, akire a tömeg azért haragudott annyira, mert az ÁVH épületének ostromakor a sortűz következtében elesett sebültökre lövöldözött./ A másik két ÁVH-st a munkástanácsban helyet foglaló kommunisták megszöktették, hogy a tömeg vak haragjától megmentseék őket.

A másik négy diák sorsáról forrás nem tud biztosat mondani. Valószínűnek tartja, hogy ők is kiszabadultak, ámbar ő is hallotta azt a hírt, hogy megcsönkített holttesteiket az ÁVH épületének a padlásán megtalálták volna.

Október 26-nak másik említésre méltó eseménye még a MISKOLC-i katonai tanácsa megalakulása. E tanács első tevékenysége holott nagyrészt kommunista párttagokból állott, az ÁVH karhatalmi alakulatának feloszlatása volt. Az ÁVH főosztálya mellett ugyanis, attól távolabb fekvő külön épületben, volt az ÁVH karhatalmi alakulata, amiben a tisztek és a továbbszolgáló tiszthelyettesek mellett főleg sorozott legénység tartozott. Létszámuk megerősített zászlóaljnyi erőt képviselt. A katonai tanács megbízottat küldött az ÁVN laktanyába, akinek fedezetére még két autóbusznyi egyetemi hallgató is oda vonult. A megbízott először a parancsnokkal tárgyalt és tudomására hozta azt a kívánságát, hogy alakulatát fegyver nélkül költöztesse át a LILLAFÜRED-i laktanyába, ahol ők a honvédség ellenőrzése alá kerülnének.

A parancsnok megtagadta a kívánnág teljesítését hivatkozván arra, hogy ő a belügyminisztérium alá tartozik és csak onnan fogadhat el utasítást. "Nekem most eligazításra kell mennem," mondta a parlamentnek, "egy negyed óra múlva visszajövök és akkor tovább tárgyalunk." Eltávozása után a katonai tanács megbízottja az eseményekről már értesült és a kulturterekben összegyűlt legénység kérésére lement hozzájuk és ott egy asztalra állva megkérdezte tőlük, hogy óhajtanak-e szabadságra menni. A kérdést kitörő örömmel fogadták és ruháikról az ÁVH jevényeket leszaggatva felkísérték a parancsnoki szobába, ahol az időközben visszaérkezett parancsnoknak megmondták, hogy ha nem engedi őket szabadságra, akkor kényszeríteni fogják rá. A parancsnoknak nem volt más választása, mint tisztikarával a laktanyából eltávozni, mert a legénység magatartása annyira fenyegető volt. A legénység pedig szabadságos levelekkel ellátva hazautazott.

Pentebb említettük, hogy október 26-án a munkástanács bevonult a megyei tanács épületébe és a közigazgatási ügyek intézését részben átvette. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a megyei tanács tagjai teljes egészükben kikapcsolódtak volna az ügyek intézéséből, inkább arról lehet beszélni, hogy a két tanács összeolvadt. A megyei tanács elnöke és vb. titkára ugyan lemondott, de a megyei tanács tagjainak jó része megtartotta pozícióját.

Október 26-án este ezek a munkástanácsba átvett megyei tanácsstagok, akik természetesen mind kommunista párttagok voltak, maguk között egy értekezletet tartottak és azon tanakodtak, hogy miként lehetne a forradalmi eseményeket hirteltetni, illetve a már elért eredményeket visszacsinálni. Mikor erről az egyetemi párttag tudomást szerzett, azonnal megpróbálta rákérni és tanácsokat küldött a munkástanácsba, hogy a kommunista tagok igyekezetét meggyorsítsák. Ezt el is érték azzal, hogy a tanács kommunista tagjait visszalépésre kényszerítették.

A kommunisták aziránti erőfeszítéseire, hogy a forradalom eredményességét meggátolják, adatokat szolgáltatott az ÁVH laktanya átkutatása során a forradalmárok kezébe került iratok, amelyekből kiderült, hogy az ÁVH karhatalom október 25-én és 26-án a DEBRECEN-i és az UNGVÁR-i orosz katonai parancsnokságtól segítséget kért. Az erre vonatkozó írásbeli intézkedés illetve megkeresés eredetijét, amit szikratávíróval továbbítottak az előbb említett orosz parancsnoksághoz, a laktanyaparancsnokság iratai között megtalálták.

October 27.

A kommunista munkástanácsi tagok kizárása már október 27-én történt és még ugyanezen nap kiírták október 28-ra a megyei munkástanács tagjainak a megválasztását, mert az addigi munkástanács csak egyes üzemek és városok, valamint a diákság külfötteiből alakult. Az új munkástanács választásában a falvak népe is, tehát az egész megye résztvett. A nap egyébként a munkástanács és a diákparlament aktivizálásának a jegyében telt el.

Mivel ekkor orosz beavatkozással már számolni kellett a katonai tanács, amelyből a kommunista tagok időközben megszűntek, védelmi és belbiztonsági tervet dolgozott ki. A katonai tanácsnak terve végrehajtásához a MISKOLCON székelő 3910 számú légvédelmi tüzérsztyály és a felfegyverzett egyetemi hallgatók álltak rendelkezésére. Borsod-megyében az előbb említett légvédelmi tüzérsztyályon és néhány munkaszolgálatos szakaszon kívül más honvédelmi erő nem is állomásozott. MISKOLCON volt ugyan még a korábbi időben egy tábori tüzérsztyály is, de azt még 1955-be leszerelték és csak a tiszti kerete állott fenn, akik csatlakoztak a forradalmi karhatalomhoz és az egyetemi ezredbe beolvadva annak törzstiszti kerét szolgáltatták.

A MISKOLC környéki szénbányák némelyikében közbünyes rabok dolgoztak, akiket igazságügyi börtönőrök őriztek. Még mielőtt a forradalmi karhatalom e rabok őrzését átvette volna, az őrség pártutasításra elvonult, előzőleg azonban fegyvert adott a rabok kezébe. A pártnak nyilván az volt a célja ezzel az intézkedéssel, hogy a felfegyverzett fegyencek magatartása útján a forradalmat kompromittálja. A bányákhoz kivonuló forradalmi karhatalmi alakulatoknak azonban ezt a veszélyt sikerült elhárítani és a fegyencek szabadságát megakadályozni.

Az ÁVH le nem tartóztatott tisztjei és a MISKOLC-i légvédelmi tüzérsztyály D tisztjei, akik tulajdonképpen szintén ÁVH-sok voltak, egy partizánalakulatba tömörültek azal a céllal, hogy a szabadságharcosok ellen harcoljanak. E partizán alakulat kezdetben az Ávas oldalában lévő pincébe fészkelte be magát és a későbbiek során, mikor onnan kifüstölték őket, a Keleti Bük hegységben húzódtak meg. Számra nézve körülbelül százan lehettek, mert más kommunista funkcionáriusok is csatlakoztak hozzájuk. Ezeknek leküzdésére a forradalmi karhatalma külön csoportot alakított, akik számra nézve mindössze kilencen voltak. Ezek hihetetlen bátorsággal vették fel a küzdelmet a partizánokkal és sikerült is őket öt-hat napon belül felesárolniuk.

October 28.

Október 28-án megtörtént a megyei munkástanács tagjainak megválasztása az üzemek, városok, járások és falvak kiküldöttjei után. A megyei tanácsba körülbelül 40-50 tagot választottak be. Az így választott munkástanács Borsod-megye területén teljese főhatalmat gyakorolt, az állami főhatalom minden ágát a kezébe vette és e hatalmat BUDAPESTTŐL függetlenül gyakorolta. Ugyanezen a napon a MISKOLC-i diákszövetség felhívta az ország megyéinek a képviselőit, hogy jöjjenek össze közös értekezletre MISKOLC-on.

October 29.

Október 29-én megtörtént a belső karhatalmat szolgáltatni hivatott nemzetőrség felfegyverzése és megszervezése, amely főleg munkásokból és tartalékos tisztokból alakult.

Ugyanezen a napon megkezdődött az a háromnapos konferencia, amely a környező megyékkel karöltve a kormánnyal szembeni közös fellépést és a követelések nem teljesítése esetén a kormánytól való elszakadást tűzte ki céljául. E konferencián, amelyen Borsod-, Heves-, Nógrád-, Szabolcs- és Hajdu-megyék kiküldöttjeik, Csongrád-, Békés-, Baranya-, Tolna-, Zala- és Komárom-megyék megfigyelőik útján vettek részt, közös politikai, gazdasági és társadalmi programot dolgoztak ki. Kimondták a konferencián azt is, hogy ha a kormány a hét pontba foglalt követeléseiket nem teljesíti, akkor elszakadnak a kormánytól és attól függetlenül közös vezetés alá helyezik magukat. A hét pontban foglalt követelések tartalma a MISKOLC-i rádió műsorából ismeretes, a konferencia azonban ezen túlmenő programot dolgozott ki, amely főleg ideológiai síkon a bolsevizmusról való még élesebb elszakadást képviselte. A konferencia az egyetem épületeinek egyikében folyt le.

Október 29-nek érdekessége még az is, hogy e napon Szlovákiából egy ember jött át MISKOLC-ra, érintkezést kért a megyei munkástanács és a katonai tanács elnökével és figyelmeztette őket, hogy legyenek óvatosak, mert Szlovákiában előkészületek történtek, hogy a cseh és a szovjet hadsereg november 11-én Szlovákia és a Kárpátalja felől bevonuljon az országba. Ugyanezt a hírt másnap megerősítették Kárpátaljáról jövő emberek, akik ennek közlése céljából jöttek át hozzánk.

October 30.

Október 30-nak egyetlen fontos eseménye a katonai tanácsnak az orosz parancsnoksággal kötött kölcsönös meg-
mentési szerződése volt. Ennek értelmében kötelezték
a felek magukat arra, hogy tartoznak egymással szemben min-
den agressziótól és az oroszok ígéretet tettek még arra
is, hogy nem jönnek be a városba.

October 31.

Október 31-én a honvédség keretén belül megalakult
a honvédségi forradalmi tanács. A már említett katonai ta-
nács ugyanis csak a megyei munkástanácsnak egy osztálya volt,
a forradalmi katonai tanács pedig tisztára katonai szerv
volt, amelyik a megyei munkástanács katonai osztálya alá
rendelve működött.

Ugyanakkor október 31-én indult BUDAPESTRE a megyei
munkástanács és a diákparlament egy küldöttsége, hogy átnyújt-
sa a MISKOLC-i rádió által ismertetett hét pontban foglalt
követeléseket és tárgyaljon a megyék konferenciája által el-
fogadott programról. NAGY Imre a hét pontban foglalt köve-
telést magáévá tette és hajlandónak mutatkozott a konferencia
programjáról tárgyalni.

November 1.

November 1-én a forradalmi katonai tanács magáévá
tette a megyei munkástanács katonai tanácsa által az orosz
támadás esetére kidolgozott védelmi terveket. A rendelke-
zésre álló katonai erő a már említett légvédelmi tüzér-
hadosztályból és 1200 felfegyverzett egyetemi hallgatóból
állott. Az utóbbiak fegyverzete puska, géppuska és géppisz-
toly volt.

November 2.

November 2-án MISKOLC-on járt az OLLEP /Országos
Légi- és Légvédelmi Parancsnokság/ küldöttsége KIRÁLY
Béla megbízásából, akik, miután közölték velük a védelmi
tervet, annak a véleményüknek adtak kifejezést, hogy ne töl-
tsek ezzel az idejüket, mert a védelmi tervet országos viszony-
latban fogják kidolgozni és majd KIRÁLYék fogják az erre
vonatkozó utasítást megadni.

Ugyanekkor a forradalmi katonai tanács közölte velük a fentebb ismertetett értesüléseit az oroszoknak Kárpát-ukrajna és Csehszlovákia felőli támadási terveiről.

November 3.

November 3-ka a védelem előkészítésével telt, jól lehet a támadást csak november 11-re várták és sejtelmük sem volt arról, hogy ez már mánap be fog következni. Megfigyelők ugyan jelentették ekkor már, hogy az orosz határ mentén fokozott katonai mozgások észlelhetők. Erre való tekintettel utasítást adtunk a ZÁHONY-i közforgalmu vasuti hid használhatatlanná tételére. Este hét órakor azt az értesítést kaptuk, hogy az oroszok a Tiszán BEREKSURÁNY térségében hét ponton hidat építettek és ezen keresztül katonaság özönlik az országba.

November 4.

November 4-én hajnalban a PINGYOM-i orosz katonai tábor parancsnoka MOSZKVAból telefonon utasítást kapott, hogy a várost megszállni készülő orosz gyalogság részére adjon tüzérségi előkészítést. A parancsnok, POTOCKI alezredes, a parancs teljesítése előtt kitért azzal, hogy a katonai helyzet ezt nem engedi meg. Egy rövid idő múlva újból hívták a telefonhoz és megismételték a parancsot. POTOCKI újból elutasította a parancs teljesítését azzal, hogy ő ígéretet tett a MISKOLC-i tanácsnak, hogy a várost nem fogja löni, amíg őt meg nem támadják. MOSZKVAból erre azt kérdezték tőle, hogy tudja-e, mi az orosz katonatiszt kötelessége. Azt válaszolta, hogy igen, letette a kagylót és főbelötte magát. POTOCKI a korábbiak során tényleg megígérte a MISKOLC-i katonai tanács kiküldöttjeinek, hogy ha őt nem támadják meg, ő sem fog a forradalmi eseményekbe beavatkozni. Erre a becsületszavát is adta azzal a megjegyzéssel, hogy tudja ugyan, hogy egy orosz tiszt becsületszava a magyarok előtt nem sokat ér.

November 4-én reggel a MISKOLC-i tiszti orvost, Dr. ILLÉS-t, ki is hívták PINGYOMra, hogy részese első segélyben a még akkorra meg nem halt POTOCKI-t. Az akkor már odaérkezett új parancsnok, SZERGEJEV ezredes /aki most is a MISKOLC-i térparancsnok/ azonban, az orvost, mikor megmondotta, hogy mi ügyben hívták PINGYOMra nem engedte a halálközvetlen azzal a megjegyzéssel, hogy a kutya dögölnön meg, ha nem tudja mi a kötelesség /POTOCKI előbb említett telefon-

beszélgetéseire vonatkozó adatok több oldalról megerősített orosz forrásból származnak. Így VOLKOV alezredes, MISKOLC város katonai parancsnoka is ily értelemben mondta el a történeteket./

A PINGYOM-i orosz egység, körülbelül másfél ezred, nem is lőtte a várost, hanem még mielőtt a friss csapatok megérkeztek volna, elhagyta helyőrségét desertálási szándékkal a MISKOLC környéki hegyekbe vonult és legalább is január végéig felgöngyölítésük nem sikerült. A PINGYOM-i orosz tisztikar már négy év óta szolgált ott, a legénység pedig az Ausztriából az államszerződés után kivont csapatokból adódott.

A MISKOLC térségébe frissen érkező orosz csapatok, amelyek DEBRECEN irányából jöttek, a hajnali órákban vonultak be az egyetemi városba, amit hason csuszva közelített meg. Az egyetemi őrség, amikor észrevette őket, világító rakétát lőtt a levegőbe, aminek következtében az oroszok tüzelni kezdtek, az őrség pedig visszalőtt. A lövöldözésnek orosz részről három halottja, az egyetemisták részéről pedig két halottja és több súlyos sebesültje volt. Ezzel az egyetemi város elfoglalása be is fejeződött és onnan az oroszok reggeli hat órákor, minden ellenállás nélkül bevonultak MISKOLC városába. A MISKOLC-i lakosság csak ébredés után szerzett tudomást arról, hogy az oroszok megszállták városukat. Az egész megyét egy orosz hadtest szállta meg.

Az orosz csapatok bevonulása következtében a megyei munkástanács délben ülésre gyűlt össze és ezen abban állapodtak meg, hogy programjukat az orosz megszállás ellenére változatlanul fenntartják és továbbra is úgy működnek, mintha az oroszok ott sem lennének. Egyébként a nap simán, minden incidens nélkül telt el. Az emberek azonban természetesen az orosz csapatok jelenléte következtében mélyen meg voltak rendülve és aggodalommal tekintettek a jövőbe. A munkástanács fentebb ismertetett határozatát hangzórók útján a lakossággal közölte és felkért mindenkit, hogy a felesleges provokációtól tartózkodjék.

November 5.

November 5-én a megyei munkástanács újabb gyűlést tartott és azon elhatározták, hogy egy küldöttséget menesztenek KÁDÁRhoz, amelyik hívatra lett volna tudomására hozni, hogy a munkástanács a korábban már közölt követeléseit a megváltozott helyzet ellenére fenntartja. A küldöttség a délután folyamán el is indult autón BUDAPESTre. Ezt a küldöttséget azonban EMÓD után az oroszok elfogták és teherautóra átrakva az országból kiszállították.

/more/

ZÁHONY-ig vitték őket teherautón, majd onnan vonaton tovább Ukrajnába.

A munkástanács ugyanazonnap délelőtt folyamán megállapodott az orosz parancsnoksággal, hogy az este érkező orosz tábornokkal majd tanácskozást folytatnak a helyzetet illetően. Ez a tanácskozás este létre is jött. A tanácskozásra kiküldött tanácsstagok előtt az orosz tábornok orosznyelvű beszédet mondott, amelyben fasiztáknak nevezte őket, majd a beszéd végén elfogatta őket. Ezeket szintén Oroszországba szállították ki. Ezt követően az oroszok megállták a megyei tanács épületét.

November 6.

November 6-án az oroszok kezdeményezésére megalakult a megyei forradalmi munkás-paraszt bizottság, kizárólag kommunista és főleg a megyei tanácsnak a munkástanácsba át nem vett tagjaiból. A megyei munkástanács ezzel egyidejűleg a letartóztatások és az épület elfoglalása következtében beszüntette nyilvános működését. Illegálisan azonban tovább dolgozott és vezette az ellenállást. A lakosság passzív ellenállást fejtett ki és sztrajkolt.

November 11 and afterwards.

November 11-én a munkások az előbb említett forradalmi munkás-paraszt tanácsot elűzték az épületből és ugyanott nyolc nagyüzem képviselői tanácskozásra gyűltek össze. A tanácskozáson a következő üzemek képviseltették magukat: Lenin Kohászati Művek, Dinásvág, Nehézszerológépgyár, ÓZD-i Kohászati Művek, CSEPEL-i Vas- és Fémművek, BUDAPEST-i Mávag, GYŐR-i Vagongyár, DUNAPENTELE-i Vasmű, továbbá KAZINOBARCIKA Üzemei. A két napig tartó konferencián harmincegy pontból álló programot dolgoztak ki, ami lényegében a forradalom követeléseit fenntartotta azzal a többlettel, hogy ezúttal a KÁDÁR kormány elismerését is kifejezésre jutatták és követelték a deportált munkástanácsai tagok és a többi elhurcolt magyarok hazaengedését. E programot plakátok útján hozták a közönség tudomására. Ezzel kezdődött meg a MISKOLC-i plakátharc, amely körülbelül másfél hétig tartott.

Az előbb említett követelések eredményeképp november 22-én FÖLDVÁRI Rudolf, december elején pedig a munkástanács többi tagjai hazatértek Oroszországból.

FÖLDVÁRI az oroszok kivánságára december elején a korábbiak folyamán illegalitásba vonult munkástanács elnö-

kének deklarálta magát és ezzel a munkástanács átvette az oroszbarát forradalmi munkás-paraszt tanácstól az ügyek intézését. FÖLDVÁRI azonban nem élvezte a munkásság bizalmát és ezt a bizalmatlanságot a tanács többi tagjai nem is igyekeztek eloszlatni, mert FÖLDVÁRI nem az ő, hanem az oroszok kivánságára lett elnökük. Az oroszok azért határozták el magukat erre a lépésre, mert az általuk korábban kreált tanácsra a munkásság egyáltalán nem hallgatott és a sztrájk változatlanul tovább folyt. A FÖLDVÁRI által vezetett tanácsnak sem sikerült azonban a munkásokat a sztrájk teljes feladására bírni. A munkások bejártak ugyan az üzemekbe, de nem nagyon dolgoztak.

A BUDAPEST-i negyvennyolcórás sztrájjal egyidőben MISKOLC-on is teljes sztrájk volt, még az élelmiszer üzletek sem nyitottak ki.

December elején APRÓ Antal is járt MISKOLC-on teljes inkognitóban és a munkástanács tagjainak azt az utasítást adta, hogy a munkásságot minden eszközzel a munka felvételére kell kényszeríteni. Ez intézkedése következtében több helyütt a nem dolgozó munkások fizetésének kiadását megtagadták, amire a munkásság sokszor nagyon erőlyesen reagált. A MISKOLC környéki szénbányák munkásai például több alkalommal teherautókon a MISKOLC-i Nemzeti Bank fiók elé vonultak, azt körülállták, behatoltak az épületbe és az ott talált pénzmennyiséget erőszakkal magukhoz vették. Egy alkalommal például 90 millió forintot vittek magukkal, amit azután a bányászok között szétosztottak.

Miként a most említett magatartás tanusítja, a magyar munkásság legforradalmibb rétege a bányászság, akik arról számos más alkalommal is tanuságot tettek. Így például amikor a RUDOLFTÉLEPI munkástanács három vezetőjét egy ízben letartóztatták, az összes szénbányák munkásai betelefonáltak a MISKOLC-i kapitányesőgra, hogy a három embert másnap kilenc órára adják vissza, mert ellenkező esetben 27.000 Borsod-i bányász vonul be MISKOLC-ra és felrobbantja a kapitányesőgot. Az erőlyes fellépés következtében miután a bányászok már megindultak MISKOLC felé 11 bányászautóbuszal, a három munkástanácsesi tagot szabadon is engedték.

DECEMBER KÖZEPI TÜNTETÉSEK ÉS LÖVÖLDÖZÉSEK. Demonstrations and Shootings of Mid-December.

December 10-én a hősi halált halt szabadságharcosok özvegyei és árvái ugynevezett asszonytüntetést rendeztek. A tüntetés simán lezajlott, de az oroszok harcokosokkal a város gécpontjait megszállták és a városparancsnok a tüntetés

lezajlása után délután öt órától kezdődően kijárási tilalmat rendelt el. E tilalomnak a közönség nem engedelmeskedett és a hangulat a végsőkig kiéleződött anélkül azonban, hogy incidensre került volna sor.

Másnap azaz december 11-én reggel a közönség megtudta, hogy a nyomdában a tüntetést kompromittáló újságcikk kinyomása van folyamatban. Ezért nagy tömeg a nyomda elé vonult és követelte a már kész újságpéldányok kiadását, ugyssintén további példányok nyomásának a beszüntetését. A nyomda védelmére és a tömeg feloszlására először a magyar karhatalmi alakulatok vonultak ki, ők azonban nem léptek fel erélyesen a tömeggel szemben, sőt nagy részük /a honvédségi tagok/ eltávozott a helyszinéről. Ezért orosz páncélosok vonultak fel, amelyek először a tömeg közé gácsolva akarták a tömeg szétesését elérni. Egy fiatal lány azonban a páncélosok elé vetette magát és ezzel a magatartásával megállásra bírta őket. Az oroszok kiszálltak páncélosaikból és ekkor egy tizenhat év körüli diákgyerek egy magyar zászlót vitt hozzájuk és azt megesókolta velük. Az oroszok ezt meg is tették.

A további történetekről forrásnak nincs biztos értesülése, tény azonban, hogy ebből a barátkozásból lövöldözésre került sor, aminek eredményeképp az oroszok részéről két halott, magyar részről pedig négy-öt halott volt.

A lövöldözés következtében a nyomda elől a tömeg az ÁVH elé vonult és az ÁVH épületet hátulról megtámadta. Itt is lövöldözésre került sor, aminek következményeképp többek között az ÁVH parancsnoka OPRENDEK Sándor őrnagy is meghalt. A harc az éjszaka folyamán semült el, sőt három egymást követő éjszaka is folytatódott egyrészt a munkásság, másrészt az oroszok és az ÁVH között. /Az ÁVH-t ugyan ekkor már új karhatalomnak hívták, de összetételére és szellemére való tekintettel nyugodtan lehet továbbra is ÁVH-nak nevezni./ Még az első éjszaka történt, hogy az oroszok egy foszforos lövedékkel az Avason lévő kilátótornyot felgyújtották. E harcokban az oroszok nem csak puskával, hanem a harcokosíjjaik ágyúval is résztvettek, amiből kifolyólag épületkárok is keletkeztek, de nem jelentős mértékben. Tulajdonképpen csak egy lakás ment tönkre, de nagyon sok ablak és kirakatüveg tört össze.

A POLITIKAI HELYZET MISKOLCON DECEMBER HÓNAP UTÁN.
The Political Situation in MISKOLC after Mid-December.

December 13-án éjszaka volt MISKOLCON utóljára lövöldözés és az ezt követő időben a küzdelem inkább politikai síkra terelődött át. E politikai küzdelem február elejéig tulajdonképpen csak előkészítő stádiumban volt. A zászlóvivő itt is az egyetemi ifjúság, amelyik azonban az üzemek munkásságával, sőt a munkástanács tagjaival és a katonasággal szoros együttműködésben készíti elő a talajt a további lépésekre. Az egyetemi ifjúságnak az az elgondolása, hogy a KÁDÁR rezsim elleni támadást a MARX-i ideológia keretén belül hajtja végre olyformán, hogy a KÁDÁRÉK által hirdetett programot és különösképp KÁDÁRÉKNAK azt az erőlködését, hogy a forradalmat a reakció művének állítsa be, - megcáfolja és bebizonyítsa, hogy az októberi események nem ellenforradalom, hanem forradalom voltak és hogy a forradalmárok voltak azok, akik MARX szellemében jártak el.

A politikai küzdelem most enlített előkészítése a gyűlékezési tilalom és a sajtószabadság megvonása következtében csak illegálitásban folyik, de meglehetősen nagy intenzivitással. Az egyetemi ifjúság és a munkásság nem akarja ugyan a kommunizmust, de úgy látják, hogy a jelenlegi helyzetben a kommunizmust csak a kommunizmuson, a MARX-i ideológián keresztül lehet megdönteni.

Az üzemekben, de különösképp a bányákban a munka még ma is csak nagyon vontatottan halad. Átlagban az üzemek hatvan százalékos kapacitással dolgoznak. Ez azt jelenti, hogy vannak üzemek, ahol a kapacitás ennél nagyobb, de vannak viszont üzemek és főleg bányák, ahol a termelés a réginél a felét sem éri el.

Abban a küzdelemben, amely a KÁDÁR kormány és a munkásság között a megyei tanács visszaállítására és a munkástanács működési körének tisztán üzemigazgatási kérdésekre való redukálásra illetve annak meggyőztetése érdekében folyt, MISKOLCON az a helyzet alakult ki, hogy a munkástanács a megyei tanácsba beleszólva és annak egy osztályát képezi. Ennek sime keresetűvitelét FÖLDVÁRT a munkástanács illetve később a megyei tanács elnöke annak révén biztosította, hogy a munkástanácsnak Oroszországba deportált és később onnan visszahozott tagjait, akik a munkásság bizalmát bírták és akiket az oroszok némileg megfélemlítettek, különféle olyan vezetőpozíciókhoz juttatta, amelyek a forradalmi

események következtében megijedt párttagok lemondása következtében üresedtek meg. Így a munkásság bizalmát bíró munkástanácsi tagok megyei tanácsi tagokká lettek, aminek egyrészt az lett a következménye, hogy a megyei tanács tekintélye a munkásság szemében nőtt és a munkásság feladata azt a küzdelmet, hogy a munkástanács mint közigazgatási és politikai tényező tovább működjen, más részről a tagoknak a megyei tanácsba való bekerülése a megyei tanács működését jó irányba befolyásolja. Ennek a következménye az is, hogy MISKOLCON a forradalmi események megterlése és a terror mérsékeltebb, mint BUDAPESTEN vagy az ország egyes más részeiben.

FÖLDEVÁRI, amikor a munkástanácsi tagoknak Országból való hazahozatalát kieszközölte és midőn őket pozíciókhoz juttatván a megyei tanácsba és a városi tanácsba behozta, nem ideális szempontoktól, hanem józan és egoista megfontolásoktól vezettetve cselekedett, mert csak így volt lehetséges számára, hogy a forradalom után a politikai hatalmat a kezébe kerítse. E munkástanácsi tagok szerephez juttatása nélkül a munkásság nem lett volna hajlandó őt akceptálni és a munkát felvenni még olyan mértékben sem, mint ahogy felvette. Még így is a munkásság FÖLDEVÁRIval szemben meg lehetős ellenszenvet érez.

Minden tilalom ellenére MISKOLCON a diákság a munkásság és egyes megyei tanácstagok bevonásával titokban tovább gyűlésezik és ennek során megvitatja a helyzetet és a teendőket. Célkitűzéseiben változatlanul a forradalom követelményeinek alapján áll, csak a jelenlegi helyzetnek megfelelő más utat keres a célok elérésére, amint erről a fentiekben már szó volt.

MÜNNICH LÁTOGATÁSA MISKOLCON.
MUNNICH'S VISIT TO MISKOLC.

Január 20-án MÜNNICH a legnagyobb inkognitóban látogatást tett MISKOLCON. Felkereste a pártbizottságot és oda kérte be a megyei tanács és az ÁVH vezetőit. Kifogásolta a megterlések mérsékelt voltát és sokkal nagyobb terror bevezetését követelte.

Kijelentette, hogy különösen a rendőrség, de az ÁVH is pártfegyelem szempontjából sok kifogásolni valót hagy maga után és bejelentette azok vezetőinek a lecserélését. Ezzel az intézkedéssel MISKOLC és Borsod-megye ráterelődtek arra az útra, amelyik az egész országban uralkodik, jól-lehet a MISKOLCI megyei pártbizottság tagjainak mentalitásánál fogva még ma is mérsékeltebb magatartást tanúsít, mint a BUDAPESTI pártbizottság.

AZ EGYETEM UJBÓLI MEONYITÁSA.
The re-opening of the MISKOLC University.

A MISKOLC-i egyetem január 14-én nyilott meg új-
 ből. Tagjainak körülbéli 15 százaléka hiányzik főleg a
 disszidálások következtében. Az egyetemi hallgatóság halott-
 jainak száma kétfő, súlyos sebesülteké 16, egy hallgatót
 pedig PÜZESABONYban a Heves-megyei ÁVH letartóztatta és je-
 lenleg EGERben az ottani ÁVH-n őrzik. Letartóztatásának
 oka ismeretlen, a MISKOLC-i forradalmi eseményekben egyál-
 talán nem vett részt. Az egyetem hallgatóinak a száma a
 forradalom előtt 1600 volt.

Január 6-án harminc egyetemi hallgatót FÖLDVÁRI-ék
 névszerinti meghívóval zártkörű konferenciára hívtak meg
 és ezen a konferencián FÖLDVÁRI, a vezető párttagok és
 az oroszok az október 22-ki 15 pontban foglalt követelések
 módosítását és azt kérték, hogy az alakítandó MEFESZ működ-
 jék együtt a párttal. A jelenlévő hallgatók arra való hivat-
 kozással, hogy ők nem autentikusak az egész egyetemi hall-
 gatóság nevében nyilatkozni annak a véleményüknek adott ki-
 fejezést, hogy e kívánság keresztülvitele lehetetlen lesz.
 FÖLDVÁRI-ék szerették volna elérni, hogy a meghívott egye-
 temi hallgatók kívánságaiknak az egyetemi ifjúságot meg-
 nyerjék, a meghívottak azonban e kívánság teljesítése elől
 kitértek. E meghívottak e magatartása annál is inkább ér-
 dekes, mert hisz FÖLDVÁRI-ék olyan hallgatókat hívtak meg,
 akikről elsősorban tételezték fel, hogy ügyüket hajlandók
 lesznek támogatni.

Január 15-én a MEFESZ alakuló ülést tartott, ahol
 a vezetőségbe a forradalom legaktívabb szereplőit iktatta
 be. Az ülés elnapolta magát másnapra és ez alkalommal egy
 negyven főből álló tanácsot választott abból az elgondolás-
 ból kifolyóan, hogy népes tanácsal szemben a felelősségre-
 vonás kérdése körülményesebb. E gyűlésen megállapodtak ab-
 ban is, hogy változatlanul kitartanak az október 22-i gyű-
 lésen felállított követelések mellett. A hangulat egyáltalán
 nem volt csüggedt, a hallgatók továbbra is hajlandók a ki-
 bontakozás érdekében fáradságot nem kímélve rizikót vállal-
 ni.

Január 29-re a megyei pártbizottság, az egyetemi
 pártbizottság és az egyetemnek hallgatókból és tanárokból
 álló vezetősége a forradalmi események kiértékelésének
 egyeztetése céljából ülést tartottak. Először ugyanis a
 megyei pártbizottság az országos pártbizottság utasítására
 a forradalmi eseményeket kiértékelte, aminek eredményét azon-
 ban az egyetemi pártbizottság képviselői nem fogadtak el
 és ezért külön kiértékelést szerveztettek.

Az egyetem vezetősége pedig mindkét pártbizottság kiértékelést elutasította. E véleménykülönbségek összeegyeztetése céljából volt szükség a január 29-re összehívott gyűlésre, aminek eredményéről azonban forrásnak már nincsen értesülése. A vita a körül forgott, hogy a megyei pártbizottság az októberi eseményeket ellenforradalomnak minősítette és azok előkészítésével az egyetemistákat vádolták, az egyetem pedig az októberi eseményeket forradalomnak minősítette és az elfajulásokért a pártot tette felelőssé. Az egyetemi pártbizottság kiértékelése a két ellentétes álláspont között foglalt helyet: a forradalmat ellenforradalomnak minősítette, kitöréséért azonban a reakció mellett a régi pártvezetőséget is felelőssé tette. Megjegyzésre méltó, hogy a BUDAPEST-i központi pártbizottság kiértékelését még a megyei pártbizottság sem tette magáévá teljes egészében.